

ter med hensigtserklæringer. Men ellers er det et spørgsmål om at udvide undervisningsfriheden, og i den forbindelse, at det også er en ret, man så har, som går ud over den pligt, som er i grundloven i dag, nemlig undervisningspligten.

Så er der spørgsmålet om ejendomsretten, hvor vi peger på, at den bør præciseres. Det er korrekt set af fru Birthe Rønn Hornbech, at det er en præcisering, som også samtidig betyder en indskrænkning. Det er specielt en indskrænkning i forhold til miljøet på den anden side. Der vil jeg henvise til andre lande, også nærtstående lande, der har indføjet det i deres grundlov. I Norges grundlov er det § 110 b, og i Finlands grundlov er det § 14 a, hvor man netop har understreget, at miljøet er vigtigt, at naturen er vigtig. Kulturen er vigtig, og kulturarven er vigtig. Hvorfor er den det? Fordi vi heldigvis ikke er de sidste, der er her i landet, for det er det land, det drejer sig om.

Så er der spørgsmålet om udenrigspolitikken, hvor vi jo fremhæver vigtigheden af at få det mere ajourført i forhold til, at vi er et demokratisk land. Den måde, det er formuleret på, har stadig væk rester af, at det var enevældet, som blev afskaffet i 1849, men med hensyn til udenrigspolitikken er der jo nok stadig væk elementer i statsadministrationen, som måske ikke helt er kommet over, at det også er noget, som folket blander sig i. Det varede jo mange år, inden man turde få en udenrigsminister, som ikke var en af deres egne. Det var politikerne, der ikke turde det. Det var jo ikke embedsmændene, der sørgede for den slags ting.

Så var der også spørgsmålet om, hvordan suverænitetsafgivelse skal foretages, hvor vi peger på, at man burde modernisere den bestemmelse, der er der. Det betyder ikke, at man entydigt kan sige, om det bliver lettere eller bliver sværere at afgive suverænitet, men vi vil have en anden præcisering af det, for vi mener, at den tradition, vi har udviklet i Danmark, nemlig at når det drejer sig om væsentlige spørgsmål, skal de til folkeafstemning, skal være gældende. Selv om det ikke er nødvendigt i dag, så mener vi, at det er det, der bør være gældende.

Så er der spørgsmålet om at styrke det folkelige engagement bl.a. gennem øget mulighed for folkeafstemning. Det er altså en folkeafstemning, der er via folkets ønske, folkets initiativ, ikke noget med mindretal, der skal bestemme. Det er folket, der skal rejse kravet om folkeafstemning både landsdækkende og også lokalt, i

kommuner, i amter, eller hvad det kommer til at hedde.

Så er det også vigtigt, at vi bedre får de retsprincipper ind i grundloven, som vi bygger på. Det, der står i grundloven, er lidt fattigt, men heldigvis har vi igen andre ting, som vi skal rette os efter, nemlig den europæiske menneskerettighedskonvention med hensyn til de retsprincipper, som vi skal bygge på. Det er også vigtigt at få understreget, at den udvikling, der har været, en forfatningsmæssig udvikling, som har ændret den tænkning, der var i 1953 om magtens tredeling, bliver stadfæstet i grundloven, hvis vi mener det, nemlig at Højesteret har en kompetence og skal bruge sin kompetence i forhold til, at Folketinget kan komme til at dumme sig ved at vedtage en lov, som det er sket, der er grundlovsstridig.

Kl. 17.00

Så er det også spørgsmålet om, at de politiske partier naturligvis skal ind i grundloven. I det hele taget minder de ting, der jo også er beskrevet omkring Folketinget, en del om, at vi er et gammelt landbrugssamfund, hvor man først skulle have roerne og kartofler og sådan nogle ting nogenlunde klaret, inden man kunne melde sig i Folketinget. F.eks. det med, at vi først starter til oktober. Så vi synes også, at der er brug for ændring i forhold til det. Det er en lille detalje i denne her sammenhæng.

Så er der spørgsmålet om det kommunale selvstyre. Det har en enkelt paragraf og en enkelt linje. I virkeligheden kan man ifølge grundloven reelt fjerne det kommunale selvstyres indhold. Det kan man nok ikke, for vi har en forfatningsmæssig udvikling, som siger, at vi har kommunalt selvstyre. Og det, der er karakteristisk for vores grundlov, er jo, at det er en del af forfatningen, men der er meget andet i forfatningen.

Så er der spørgsmålet om monarkiet. Det er korrekt, som det er nævnt, at vi i virkeligheden mener, at monarkiet burde afskaffes. Det er en anakronisme. Det er ikke nutidigt at have et monarki, når vi siger, at der skal være lighed, og at der skal være folkestyre. Men så mener vi til gengæld som det vigtige, at man trods alt får de politiske ting, som ligger i monarkiet, fjernet. Det drejer sig om dronningerunder, det drejer sig om statsråd, og det drejer sig om monarkens underskrift.

Når det drejer sig om statsrådet, vil jeg her slå for en gammel mærkesag, som Venstre havde i 1800-tallet, nemlig at kongen skulle ud af